

V Praze dne 19. března 2024
Č.j.: ČP/26265/2024/GŘ

Věc: Vyjádření k výzvě k uplatnění připomínek k záměru k zajištění poskytování základních služeb podle zákona o poštovních službách pro období od 1. ledna 2025 do 31. prosince 2029 (č.j. ČTÚ-2602/2024-610)

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) provedl podle § 37 odst. 4 zákona o poštovních službách přezkum v oblasti poštovních služeb. Na základě výsledků tohoto přezkumu Úřad připravil záměr neuložit pro období od 1. ledna 2025 do 31. prosince 2029 povinnost poskytování těchto základních služeb:

- služba dodání poštovních zásilek do 2 kg vnitrostátně pro poštovní zásilky, jejichž rozměry přesahují 35,3 x 25 x 2 cm nebo hmotnost 1 kg,
- služba dodání poštovních balíků do 10 kg vnitrostátně,
- služba dodání tiskovinového pytle,
- základní zahraniční poštovní služba pro tiskovinové pytle.

Poskytování ostatních dosud uložených základních služeb, které jsou obsaženy v poštovní licenci stávajícího držitele, České pošty s.p. (dále jen „Česká pošta“), Úřad zamýšlí nadále uložit jako povinnost tak, aby byla podle § 3 odst. 2 zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách a o změně některých zákonů (zákon o poštovních službách), ve znění pozdějších předpisů, zajištěna jejich trvalá dostupnost prostřednictvím sítě provozoven na celém území České republiky ve stanovené kvalitě, za dostupné ceny, každý pracovní den a způsobem, který odpovídá požadavkům úředního doručování písemností podle zvláštního právního předpisu.

Podle § 37 odst. 5 zákona o poštovních službách konzultuje Úřad s dotčenými subjekty odůvodněný záměr neuložit nebo uložit povinnost poskytovat a zajišťovat jednotlivé základní služby. V souladu s tímto ustanovením předložil Úřad záměr ke konzultaci a spolu s ním zveřejňuje i výstupy z provedeného přezkumu, na jejichž základě byl konzultovaný záměr připraven.

Česká pošta v rámci této konzultace předkládá následující vyjádření:

Úřad v rámci přezkumu posuzoval, zda na trhu poštovních služeb existují služby, které by svými parametry a způsobem poskytování byly srovnatelné s požadavky kladenými na základní služby a byly tedy se základními službami zaměnitelné.

Na základě provedeného přezkumu dospěl Úřad k závěru, že na trhu poštovních služeb by na komerčním základě nebylo zajištěno mimo jiné poskytování základní služby dodání doporučených zásilek a dodání cenných zásilek, a existuje tak důvod uložit budoucímu držiteli poštovní licence povinnost poskytovat a zajišťovat všeobecnou dostupnost těchto základních služeb.

Česká pošta s tímto názorem nesouhlasí, respektive se domnívá, že je zcela postačující, pokud bude povinnost uložena pouze v omezeném rozsahu, tak jak se k tomu Úřad chystá přistoupit u služby Dodání poštovních zásilek do 2 kg.

V první řadě je třeba vzít v potaz, že vymezení základních služeb dodání doporučených a dodání cenných zásilek je velmi široké a zahrnuje v sobě, jak typické listovní zásilky, tak zásilky balíkové. Aby byla objektivně posouzena existence zaměnitelných služeb, musí být zvlášť posuzována situace v segmentu listovních a balíkových zásilek.

Listovní a balíkové služby se odlišují jak z hlediska technologie podání, přepravy a dodání, tak z hlediska nabídky služeb dostupných pro zákazníky. Zatímco na balíkovém trhu mají zákazníci přístup k široké nabídce služeb, v případě listovních služeb to neplatí a zákazníci jsou až na výjimky odkázáni na základní služby nabízené držitelem poštovní licence.

S ohledem na výše uvedené je Česká pošta přesvědčena, že i povinnost k zajišťování základní služby Dodání doporučených zásilek a Dodání cenných zásilek by měla být na další období uložena pouze v rozsahu, který odpovídá technologickému a tržnímu vymezení listovních služeb

Neexistuje žádný objektivní důvod ukládat povinnost poskytovat vnitrostátní základní balíkové služby. Tržní prostředí v oblasti přepravy balíkových zásilek je natolik rozvinuté, že zákonná garance poskytování těchto služeb nikterak nezvyšuje dostupnost, standard ani komfort pro občany ČR. V portfoliu České pošty i konkurenčních přepravních společností existuje řada komerčních služeb, které umožňují podání i dodání zásilek na celém území České republiky ve standardu, který ve většině případů převyšuje požadavky stanovené zákonem a vyhláškou 464/2012 Sb. na poskytování základních služeb. To ostatně dokládá i minimální podíl balíkových zásilek dodávaných v režimu základních služeb na celkovém objemu balíkového trhu. Ten v současnosti zdaleka nedosahuje ani 1 %.

Níže připojená tabulka ukazuje postupně klesající podíl základních balíkových služeb na celkovém objemu balíkových služeb.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Trh balíkových zásilek	109 817 105	129 309 430	143 770 521	175 538 139	190 138 767	178 043 008
Základní služby	4 119 466	4 063 825	3 166 741	2 438 618	1 801 062	1 026 689
Podíl základních balíkových služeb na Celkovém balíkovém trhu	3,75 %	3,14 %	2,20 %	1,39 %	0,95 %	0,58 %

V uplynulých letech se významně změnila i situace v oblasti nabídky služeb pro retailové zákazníky. V minulosti nabízela služby pro retail v zásadě pouze Česká pošta, tento stav se však změnil a podíl ostatních provozovatelů poštovních služeb na poskytování služeb retailovým zákazníkům se výrazně zvětšil. Tento trend jasně ukazuje, že nabídka ostatních operátorů je dostatečná a pokrývá potřeby zákazníků, kteří v minulosti využívali jen Českou poštu. Stejně tak se dramaticky snižuje objem základních balíků. Je to logický vývoj,

protože komerční balíkové služby, ať už České pošty, nebo dalších operátorů nabízejí oproti základním službám výhodnější produkty, ať už rychlostí doručení nebo možností dalších doplňkových služeb.

Služba dodání doporučených zásilek

Na službě dodání doporučených zásilek se nejlépe projevuje problematičnost metody, kdy je do jedné kategorie spojena listovní služba (Doporučené psaní) a služba balíková (Doporučený balíček). Marginální význam balíkového segmentu v rámci služby dodání doporučených zásilek dokumentuje již skutečnost, že z celkového počtu doporučených zásilek tvoří Doporučené balíčky cca 0,6 %.

V rámci přezkumu nutnosti uložit povinnost poskytovat a zajišťovat základní služby Úřad hodnotil situaci na trhu prakticky výhradně z hlediska dostupnosti alternativních listovních služeb. Substitutem služby Doporučená balíček jsou však prakticky veškeré komerční balíkové služby, nikoli služby listovní.

Při zkoumání existence zaměnitelných služeb hodnotil Úřad služby, u nichž jsou kromě rozměrových parametrů splněny požadavky na existenci doplňkových služeb dodání do vlastních rukou, dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta a dodejka. Tyto služby jsou důležité pro zajištění úředního doručování, tedy pro listovní zásilky. Služba Doporučený balíček však pro úřední doručování využívána není, proto není v tomto segmentu vůbec důležité, zda potenciálně zaměnitelné služby tyto doplňkové služby nabízí či nikoliv.

Služba Dodejka byla v roce 2023 využita pouze u 745 Doporučených balíčků, to je 0,08 % z celkového množství. Kombinace dodejky se službou do vlastních rukou byla využita v pouhých 130 případech. Četnost využití těchto služeb navíc rychle klesá. Česká pošta je přesvědčena, že není důvod ukládat povinnost poskytovat základní službu dodání doporučených zásilek v rozsahu odpovídajícím službě Doporučený balíček jen kvůli několika stovkám zásilek ročně.

Česká pošta u svých komerčních balíkových služeb poskytuje doplňkovou službu dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta. V minulosti poskytovala i doplňkové služby dodejka a dodání do vlastních rukou, rozhodla se je však zrušit pro naprostý nezájem zákazníků. V případě komerčních balíkových služeb je tržním standardem poskytnutí e-mailového potvrzení o dodání zásilky, o písemné potvrzení zákazníci nejeví zájem.

Služba dodání cenných zásilek

Úřad ve svém hodnocení existence zaměnitelných služeb uvádí, že v případě základní služby dodání cenných zásilek je situace na trhu podobná se situací základní služby dodání poštovních balíčků do 10 kg, tj. služby mimo základních mají srovnatelné nebo lepší (zejména) cenové parametry a zákazníci (spotřebitelé i organizace) mají tendenci je využívat více než služby základní. Úřad dále doplňuje, že množství podaných zásilek této základní služby klesá, kdežto celá skupina (cenných, expresních a jiných balíkových) služeb roste. Je tedy pravděpodobné, že v delším období, za předpokladu cenové konvergence jiných balíkových služeb se službou základní, nebude nutné ukládat povinnost poskytování pro vnitrostátní zásilky i pro službu do zahraničí.

Přesto se Úřad i u této služby rozhodl uložit povinnost poskytovat tuto základní službu jak v segmentu listovních, tak balíkových zásilek. Důvodem je zejména skutečnost, že komerčně poskytované služby zcela neodpovídají technickým parametrům základní služby dodání cenných zásilek stanoveným ve vyhlášce 464/2012 Sb. Problematickým parametrem je jednak maximální udaná cena do 1 000 000 Kč, jednak maximální rozměr zásilky 240 cm.

Česká pošta sama poskytuje komerční služby, u nichž nabízí udanou cenu až do 1 000 000 Kč. Oproti technické specifikaci základní služby se liší pouze maximální rozměr zásilky, který je „jen“ 200 cm. Sám Úřad v rámci přezkumu identifikoval hned několik poskytovatelů komerčních služeb, kteří nabízí udanou cenu v řádech stovek tisíc korun a rozměry zásilek obdobné nabídce České pošty.

Tržními mechanismy tedy není zajištěno pouze dodávání velmi drahých a velmi velkých zásilek s rozměrem přes 200 cm. Těchto zásilek je ovšem minimum. Podle statistik České pošty bylo v roce 2023 podáno pouze 656 cenných zásilek (včetně komerčních služeb) s maximálním rozměrem přesahujícím 100 cm. Kombinace udané ceny přes 100 000 Kč a maximálního rozměru většího než 100 cm se vyskytla pouze ve 106 případech. Česká pošta tyto údaje neviduje, ale je otázka, zda se vůbec objevila zásilka s maximálním rozměrem 240 cm a udanou cenou 1 000 000 Kč. I pokud by taková zásilka existovala, šlo by spíše o luxusní službu než o službu základní, na jejímž uložení by existoval veřejný zájem. Existují společnosti, které se specializují na přepravu luxusního či drahého zboží, které je možno v těchto případech využít. Běžný občan tuto službu s největší pravděpodobností nevyužije.

Závěr

Česká pošta nesouhlasí se záměrem uložit jako povinnost poskytování základních služeb dodání doporučených zásilek a dodání cenných zásilek, v rozsahu, který zahrnuje jak listovní, tak balíkové služby. ČP je s ohledem na výše uvedené skutečnosti přesvědčena, že by poštovní povinnost měla být uložena pouze v rozsahu listovních služeb a neměla by zahrnovat služby balíkové. To, že jsou jednotlivé základní služby ve vyhlášce definovány tak, že zahrnují obě kategorie, nebrání Úřadu uložit povinnost poskytovat určitou základní službu pouze v omezeném rozsahu, tak jako se to chystá učinit v případě služby Dodání poštovních zásilek do 2 kg. Česká pošta proto navrhuje, aby povinnost k zajišťování základní služby Dodání doporučených zásilek a Dodání cenných zásilek byla na další období uložena pouze v rozsahu, který odpovídá technologickému a tržnímu vymezení listovních služeb.

V návaznosti na plánovanou transformaci podniku k 1. 1. 2025 Česká pošta k tomuto datu plánuje ukončení poskytování vnitrostátních balíkových služeb. Uložení povinnost poskytovat základní balíkové služby by přímo odporovalo smyslu plánované transformace. Z hlediska České pošty nedává ekonomicky smysl provozovat balíkovou infrastrukturu za účelem zajištění dodání minimálního množství základních balíkových služeb.

V poskytování komerčních balíkových služeb bude ve stávajícím rozsahu nadále pokračovat společnost Balíkovna, a.s. Česká pošta navíc plánuje otevření vlastní infrastruktury pro příjem a výdej balíkových zásilek pro ostatní provozovatele poštovních služeb.

S pozdravem

Ing. Miroslav Štěpán
generální ředitel
Česká pošta, s.p.
podepsáno elektronicky